

[Formanden.]

af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension m. m.).

I skrivelse af dags dato meddeler justitsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov nr. 260 af 1. juni 1945 om tillæg til lov om rettens pleje vedrørende behandling af sager angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for handel, industri og søfart, at hun ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

Udvalget angående forslag til lov om oprettelse af et pædagogisk institut har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af 7. d. m. anmoder ministeren for handel, industri og søfart om, at der foretages valg for tiden fra 1. april 1954 til 31. marts 1959 af 4 medlemmer med suppleanter til det i henhold til § 6 i lov nr. 74 af 15. marts 1934 om spiritus og gær nedsatte udvalg.

I skrivelse af 7. d. m. henstiller udenrigsministeren, at der foretages valg af et medlem af folketinget til det i henhold til tjenestemandslovens § 121 nedsatte udetillægsnævn i stedet for afdøde folketingsmand Himmelstrup.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. Stæhr Johansen tager sit til justitsministeren den 4. ds. anmeldte spørgsmål tilbage.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Jeg giver herunder ordet til den højtærede finansminister, for at han kan fremsætte de for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte følgende 7 lovforslag: *Forslag til lov om skat*

til staten af indkomst, formue og kapitalvinding, forslag til lov om ejendomsskyld til staten, forslag til lov om ændring i lov om afgift på omsætningen af stærke drikke, forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser, forslag til lov om ændring i lov om totalisatorspil, forslag til lov om ændring i lov om afgift af gevinster i klasselotteriet og forslag til lov om ændring i lov om tipning.

Samtidig fremsættes i dag skriftligt af indenrigs- og boligministeren:

Forslag til lov om kommunal indkomstskat m. m., forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter, forslag til lov om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m., forslag til lov om ændring af statstilskud til forskellige udgifter vedrørende sundhedsvæsenet og forslag til lov om sygehusvæsenet;

af socialministeren:

Forslag til lov om børnetilskud m. v. og forslag til lov om ændringer i forsorgsloven, folkeforsikringsloven, lov om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsanvisning m. v., lov om mælkehjælp og lov om husmoderafløsning (om refusion af kommunernes udgifter m. m.);

af økonomi- og arbejdsministeren:

Forslag til lov om ændring af beskæftigelsesloven samt af lov om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder, og

af undervisningsministeren:

Forslag til lov om ændring af lærerlønningensloven og lov om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen (om refusion af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension m. m.).

Disse 16 lovforslag, hvoraf de 14 omhandler ændringer i bestående love, danner tilsammen regeringens forslag til en skatte- og udgiftsreform, og jeg vil i det følgende tillade mig at betragte disse lovforslag som en helhed.

Forslagene falder iøvrigt i tre hovedgrupper. 5 omhandler den direkte beskatning til staten og kommunerne, herunder ydelsen af børnetilskud, 6 vedrører hovedsagelig udgiftsfordelingen mellem staten og kommunerne, og resten er mindre ændringsforslag, der regulerer indtægtsfordelingen af

[Finansministeren.]

statens og kommunernes andele af visse skatters indbringende.

Samtlige forslag er ledsaget af ret udførlige bemærkninger samt bilag, hvori findes en række talmæssige oplysninger om forslagernes virkninger. Samtidig er i et tillæg til forslaget til lov om ændring af lov om kommunale indkomstskatter m. m. givet en samlet oversigt over de 16 lovforslag, og jeg skal derfor ikke i dag ved fremsættelsen komme ind på detaljer vedrørende de enkelte forslag, men nøjes med at omtale en række hovedtræk. Samtidig vil jeg prøve at vise sammenhængen i hele lovkomplekset.

I marts måned sidste år blev der også her i tinget fremsat et forslag, der blev betegnet som den daværende regerings forslag til en skattereform. Forslaget vedrørte kun statskatterne og endog kun skatterne på indkomst og formue og kunne derfor kun betragtes som det første led i en reform, der iøvrigt nærmere blev antydet i min forgængers fremsættelsestale. Det blev kun til antydninger, og hele problemet om den kommunale beskatning blev knap berørt.

Vi er nu gået betydelig længere, og der fremsættes nu til drøftelse i tinget reformplaner for meget væsentlige dele af det sagområde, der her er tale om.

For en ordens skyld vil jeg dog straks gøre opmærksom på enkelte områder, der efterhånden bør medtages, men hvor udvalgsarbejdet endnu ikke er tilendebragt. Jeg tænker her først og fremmest på alle de problemer, der står i forbindelse med skatteadministrationens opbygning og tekniske indretning. Det foreliggende lovforslag om indkomstskat til staten m. m. bygger på dette område i stort omfang på de bestående regler, men dette må ikke tages som udtryk for, at disse kan siges at være tilfredsstillende på alle områder; tværtimod synes flere ændringer stærkt påkrævet. Det er mit håb, at det også må blive muligt at drøfte disse inden lovforslagets gennemførelse. Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne, at af de to udvalg, der arbejder med disse problemer, har udvalget om landsskatteretten allerede afgivet en betænkning, medens det tekniske udvalg vedrørende muligheden for skatteadministrationens effektivisering og decentralisering, der nylig er nedsat, er gået i gang med sit arbejde. Også på et andet

område venter vi endnu på afslutningen af et udvalgsarbejde — jeg tænker her på det såkaldte afskrivningsudvalg, som har haft meget vanskeligt ved at tilendebringe sit arbejde, før de nærmere retningslinier for den samlede skattelovgivning har været udstukket. Som følge heraf er de gældende regler om ordinære afskrivninger optaget uforandret i forslaget, medens de ekstraordinære afskrivningsregler, der har været hjemlet ved tekstanmærkninger på de årlige finanslove, ikke er indarbejdet i forslaget. Endelig er der ikke foreslået gennemgribende ændringer på ejendomsskatternes område, idet resultatet af grundskyldskommissionens arbejde først må foreligge.

Bortset fra disse tre punkter skulle alle problemer vedrørende udgiftsfordelingen og de direkte skatter være taget op i forslagene, medens mange uløste problemer indenfor de indirekte skatter stadig venter på at blive behandlet. Arbejdet hermed er dog så småt begyndt at komme i gang. Motorafgiftskommissionens betænkning, der på et vigtigt punkt også vedrører udgiftsfordelingen mellem stat og kommuner, vil snart foreligge, og under skatteforhandlingerne i marts måned opnåede jeg tilslutning til, at den påbegyndte tekniske revision af forbrugsafgifterne skulle fortsætte. I forbindelse hermed skulle det vel også være muligt efterhånden at nå frem til ændringer indenfor vor toldlovgivning.

Der kan således nok siges at være lang vej igen, før reformarbejdet vil være afsluttet på hele området. Det er dog min opfattelse, at gennemførelsen af de her foreliggende lovforslag også ved at frigøre kræfter, der har været bundet til disse forslag, vil kunne bringe løsningen af de øvrige problemer nærmere.

Inden jeg går over til at redegøre for hovedtrækkene i lovforslagene, vil jeg gerne omtale de mange reformønsker, der er udbredt i hele befolkningen.

Reformønskerne er ikke af ny dato. Herom vidner jo bl. a. nedsættelsen af skatte Lovkommissionen så langt tilbage som i begyndelsen af 1937. Ved kommissionens nedsættelse blev det udtrykkeligt udtalt, at man anså det for ønskeligt, at såvel lovgivningen om skatter og afgifter til stat og kommune som fordelingen af disse indtægter mellem staten og kommunerne blev taget

[Finansministeren.]

op til en samlet overvejelse. Det er i dag vigtigt at erindre, at det store problem i 1930'erne var forskellene i den kommunale skattebyrde. Den kommunale indkomstskat var dengang langt større i forhold til statsindkomstskatten, og det forskellige kommunale skattetryk gav sig derfor langt stærkere udtryk i den samlede beskatning.

Man havde igennem flere år forsøgt at angribe dette problem om jeg så må sige fra udgiftssiden, gennem en lovgivning, der skulle udjævne de kommunale udgifter. Jeg kan her minde om den mellemkommunale refusion, der blev gennemført i 1933, ændringerne i indlemmelseslovgivningen og endelig den fælleskommunale udligningsfond fra 1937. Ved den sidste lovgivning kom det stærkere frem, at det ikke var nok at søge udgifterne jævner fordelt; skatterne måtte også i højere grad udskrives på et fælles grundlag. Endelig kan også nævnes erhvervsbeskatningen, hvorved man mere direkte på et begrænset område samtidig søgte at komme skattelyproblemet til livs.

Hele denne lovgivning gav betragtelige resultater, det kommunale skattetryk blev udlignet, dårligt stillede kommuner blev sat i stand til at følge med i den sociale udvikling, og borgerne i mere velstillede kommuner måtte i højere grad bidrage hertil. Samtidig kan det dog ikke bestrides, at de gennemførte regler og refusions-systemer blev meget indviklede og måske her og dér, omend ofte med urette, kan synes i nogen grad at forflygtige ansvaret med hensyn til midlernes tilvejebringelse.

Der var derfor god grund til at nedsætte en skattekommission i 1937, men inden den nåede at afslutte sit arbejde, var forudsætningerne herfor totalt ændret. Krigen og besættelsesårene gav store forskydninger i indtægtsfordelingen imellem land og by, og samtidig var statsbeskatningen øget stærkt. Selv når vi ser helt bort fra krigskonjunkturskatter og den nærmeste efterkrigstids pengeopgør og eengangsskat, stod vi i 1946 med en ganske anden skattestruktur end i 30'erne. Den stærke stigning i de offentlige udgifter havde staten næsten helt påtaget sig — efter min mening med rette og til gavn for økonomien i landets kommuner — men samtidig var skatterne til staten og særlig statsindkomstskatten blevet langt

mere dominerende indenfor vort skattesystem. Antallet af statsindkomstskatteydere steg stærkt, og man opdagede, at det var statsindkomstskatten, der pressede det totale beløb på skatteblanketten i vejret. Det havde også den følge, at mange ulemper og urimeligheder, særlig ved den personlige statsindkomstbeskatning, efterhånden blev åbenbare.

Det er derfor helt naturligt, at skattekommissionens 1. betænkning, der blev afgivet i 1948, indeholdt et udførligt forslag om en ny lov om indkomstskat til staten m. m., men knap havde kommissionen afgivet denne betænkning, før forudsætningerne for dens arbejde endnu en gang skiftede. Jeg tænker her særlig på den nye stigning i den samlede skatteudskrivning, der blev en følge af udbygningen af vort forsvar, og som satte ind, netop da kommissionens 2. betænkning blev afgivet i april 1950.

Resultatet er blevet, at stat og kommuner i dag er henvist til at tilvejebringe betydelige skattebeløb på grundlag af et skattesystem, der er opbygget ud fra helt andre forudsætninger. Systemet ville da også forlængst være sprængt, hvis man ikke havde lappet på det og forsøgt at strække det på forskellige leder og kanter, og jeg tror, alle kan være enige om, at dette ikke kan fortsætte.

Det er derfor nærliggende, at mange, og heriblandt også min forgænger, er kommet på den tanke, at det måske slet ikke er en skattereform, men en udgiftsreform, der er tiltrængt. Kunne man lede udgifterne tilbage til førkrigstidens niveau, ville det måske løse nogle af problemerne. Rent bortset fra om dette skulle være muligt, må jeg vel have lov til at minde om, at man også den gang talte om skatternes urimelige fordeling. Jeg skal ikke i dag nærmere gå ind på de stærke ønsker, som jeg går ud fra at alle deler, om efterhånden at søge det offentlige udgiftsniveau begrænset. Jeg vil tro, at vi vil få lejlighed til at tage dette spørgsmål op senere i denne samling. Men jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at ret beset er problemet om de offentlige udgifters højde et byrdefordelingsproblem på samme måde som spørgsmålet om de offentlige udgifters fordeling på stat og kommune. Jeg kan ikke dele den opfattelse, at en privat udgift

[Finansministeren.]

altid er at foretrække fremfor en offentlig, men jeg må stærkt understrege, at ved denne afvejning må hensynet til en forsvarelig økonomi tillægges stor vægt.

Endvidere kan der opnås besparelser ved at søge løst to andre problemer vedrørende den nuværende udgiftsfordeling mellem staten og kommunerne. En klarere afgrænsning af, hvilke udgifter kommunerne skal dække, vil kunne medføre en nedgang i de samlede udgifter og samtidig betyde en styrkelse af det kommunale selvstyre. Endelig påfører de utallige refusionssystemer og tilskudsregler, der findes i øjeblikket, staten og kommunerne betydelige administrationsudgifter, som i egentligste forstand må betegnes som uproduktive.

Vender vi os derefter mod skatterne, er klagerne herover utallige og utilfredsheden meget stor. Jeg vil kort prøve i nogle få punkter at sammenfatte de ting, som jeg betragter som de væsentligste ulemper, der er blevet resultatet af den nu omtalte udvikling.

Vort skattesystem hemmer ganske unødvendigt stærkt produktionen og hele lysten til at gøre en produktiv indsats. Det vil være vanskeligt at indrette et skattesystem på en sådan måde, at skatteyderne ikke på visse punkter vil hævde, at initiativ og virkelyst bremses, men når man tager i betragtning, hvor meget det betyder, at dette sker i mindst muligt omfang, synes det meget afgørende ved udformningen af et nyt skattesystem at tage produktive hensyn. Hertil kommer, at kan vi vende udviklingen på dette punkt, vil den totale skattebyrde også blive mindre, for jo større indkomsten er, des mindre tyngende virker en bestemt skatteudskrivning.

Særlig på to områder virker de nuværende indkomstskatter uheldigt. For at indkomsten skal øges såvel for den enkelte som for samfundet, kræves større personlig indsats og — under vort nuværende samfundssystem — lyst til at løbe en risiko ved igangsættelse af produktion. Lysten til at yde en større personlig indsats og derigennem opnå en større indkomst bliver slået stærkt ned, når en væsentlig del af merindkomsten bliver beslaglagt af skatter. I dag gør den opfattelse sig gældende i næsten alle kredse af befolkningen, at dette

er tilfældet, og ser vi på de indkomstskatter, der skal erlægges året efter, at en merfortjeneste er erhvervet, forstår man godt denne opfattelse. Løber en erhvervsdrivende en risiko, er han ikke alene udsat for, hvis det går godt, at måtte betale en meget betydelig del af indtægten i skat, men går det dårligt, sidder han alene tilbage med hele smerten.

Det andet hovedpunkt, jeg vil nævne, er problemerne omkring opsparingen. Ønsket om en større opsparing deles af mange — omend ofte ud fra forskellige motiver. Den mest almindelige tankegang er den, at kun gennem en større opsparing er det muligt at få iværksat den nødvendige investering, som jo på lang sigt er forudsætningen for at øge produktionen, men det er dog efterhånden også klart for mange, at opsparingen har en snæver sammenhæng med hele prisudviklingen.

For mig står det sådan, at investeringens omfang og retning i høj grad bestemmes af andre faktorer end mulighederne for, at den, der skal iværksætte investeringen, råder over en betydelig egenopsparing, men det er alligevel helt afgørende, at opsparingen i størst muligt omfang foretages frivilligt, således at ønsket om planlagte investeringer kan gennemføres uden at medføre et konstant pres på prisniveauet. Det må derfor tillægges afgørende betydning, at opsparingen ikke lægges for store hindringer i vejen.

I de senere år har dette ikke været tilfældet. Prisstigninger har mindsket værdien af det opsparede, og selvom disse prisstigninger kun delvis har haft deres rod i en for lille opsparing, må det stærkt understreges, at en tilstrækkelig opsparing i sig selv indebærer et yderligere incitament til øget opsparing ved at bidrage til at fastholde prisniveauet. Endvidere behandles opsparing, som foregår i pengeform ved indskud i banker og sparekasser eller ved køb af obligationer, meget hårdt af skattelovgivningen ved, at formuebeskatningen rammer disse opsparingsformer fuldtud igennem en 100 pct.s værdiansættelse, medens opsparing i reale værdier, og herunder også aktier, er stærkt begunstiget ved en lavere værdiansættelse. Endelig kan det vel ikke bestrides, at den hårde beskatning af merindtægter må virke svækkende på opsparingsevnen, da det altid er lettest at foretage opsparing

[Finansministeren.]

i år med indtægtsforøgelse. Der tiltrænges altså stærkt en beskyttelse af opsparingen og større retfærdighed i behandlingen af de forskellige opsparingsformer.

Men der er vel ikke tvivl om, at den største utilfredshed med skattesystemet bunder i en udbredt og berettiget fornemmelse af, at skatterne — og dette gælder vel særlig indkomstskatterne — er ulige og uretfærdigt fordelt. Megen af den utilfredshed, som i dag retter sig imod de offentlige udgifter, skyldes sikkert dette forhold. Det kan være ubehageligt for skatteyderen at skulle aflevere en betydelig del af indtægten i skat, men det var dog måske til at bære, hvis han var sikker på, at andre skatteydere, når de lever under samme økonomiske vilkår, bærer samme byrde. Denne sikkerhed har en meget stor part af landets skatteydere ikke i dag — man kan vist rolig sige tværtimod. Det almindelige indtryk er, at store uligheder gør sig gældende.

For det første virker det urimeligt, at bo-pælen skal spille så stor en rolle ved skattebyrdens udmåling, for statsindkomstskattens vedkommende igennem en differentiering af forsørgerfradrag og for kommuneskattens vedkommende ved store forskelle i de kommunale skatteprocenter, uligheder, som ikke blot gør sig gældende for forskellige indkomster, men også indenfor samme indkomstgruppe. En forskel i den kommunale beskatning synes velbegrundet i tilfælde, hvor der til denne forskel svarer forskellige kommunale ydelser, men det kan ikke påstås, at de store forskelligheder, som i dag forefindes, alene kan motiveres hermed. Uligheden i indkomstniveau og de bagved liggende forskelle i indkomstfordelingen medfører en uensartethed i den kommunale beskatning, som er vanskelig at forstå for skatteyderne.

Endvidere synes der i dag ikke at være det rette forhold selv for samme indkomster imellem skattebyrde og forsørgerbyrde. Det forsørgerbegreb, der arbejdes med, giver anledning til store urimeligheder i forhold

det imellem ugifte skatteydere, ægtepar og forhen gifte, ligesom den udviklede ordning, vi har såvel med børnefradrag, der betyder en større lettelse, jo højere indkomsterne er, som børnetilskud, der trappes af, når indtægten stiger, medfører resultater, der må anses for ganske uholdbare.

For det tredje — og dette er måske det mest afgørende — er ligningsgrundlaget, d. v. s. den opgørelse af indkomsten, som lægges til grund for indkomstbeskatningen, behæftet med betydelige mangler, mangler, der er så store, at ønsker er fremkommet om at forlade indkomstbeskatningen. Dette skyldes bl. a. en forskellig vurdering af indkomsterne, særlig mellem lønmodtagere og skatteydere, hvis skattepligtige indkomst i vidt omfang er baseret på værdien af forbrug af egne varer, endvidere at en række indkomster af særlig art er holdt helt udenfor indkomstbeskatningen med hjemmel i loven, og endelig at det samme sker uden hjemmel i loven — her tænkes på de mange forskellige former, hvorunder man søger at unddrage sig beskatning af den fulde indkomst.

Alle disse former for uligheder indebærer en uretfærdighed, som det forekommer mig at der skulle kunne opnås enighed om at søge undgået. Hertil kommer, at selve skattebyrdens fordeling over de forskellige indkomstgrupper og særlig den tendens, der i de sidste årtier har været til en stadig forskydning af skattebyrden nedad, efter min mening nu ikke alene må standses, men en ændring i modsat retning må finde sted.

Selvom der kan være uenighed om det samlede udgiftsniveau for staten og kommunerne, skulle der kunne opnås tilslutning til, at givne opgaver søges løst på den mest økonomiske måde, og selvom der også vil være uenighed om skattefordelingen, skulle der også være mulighed for at opnå tilslutning til at få de uretfærdigheder ud af verden, som i dag er tilstede imellem skatteydere, der har samme økonomiske evne.

Med de foreliggende forslag tages sigte på en løsning, hvorved dette skulle nås,

[Finansministeren.]

samtidig med at vort udgifts- og skattesystem ændres på en sådan måde, at produktionen fremmes og lysten til opsparing styrkes.

Jeg vil herefter gå over til at give en efter omstændighederne kort beskrivelse af hovedtrækkene i de foreliggende forslag.

Det har ikke været muligt at udregne satserne i skatteforslagene, før udgiftsfordelingen mellem stat og kommuner og kommunerne imellem nøjere har kunnet fastlægges. Efter mit skøn var det den største ulempe ved den tidligere regerings skattereformforslag, at man havde ladet denne opgave ligge, selvom jeg godt forstår, at det var vanskeligt at nå til et samlet forslag. Opgaven er jo nemlig ikke taknemlig. Hele denne problemkreds, som også omfatter refusionssystemer og tilskudsformer, går i daglig tale under betegnelsen byrdefordelingen, og selvom dette udtryk måske ikke er helt dækkende, vil det også blive anvendt i det følgende.

Den fælleskommunale udligningsfond foreslås ophævet, således at skatterne indarbejdes i statsindkomstbeskatningen og tilskuddene til kommunerne fremtidig ydes af staten. Dette er ikke en underkendelse af de tanker, der lå bag gennemførelsen af den fælleskommunale udligningsfond, men en videreførelse af disse, hvorved man endelig erkender det berettigede i, at staten helt overtager disse udgifter.

Den mellemkommunale refusion foreslås ophævet i sin nuværende form, hvor den indgår i refusionssystemet for de enkelte sociale udgifter, medens selve udlignings-tanken i den mellemkommunale refusion bibeholdes, ved at en del af statens udgifter tilbageføres og fordeles på kommunerne efter mellemkommunale refusionsregler.

Endelig oprettes en kommunal tilskudsfond, der overtager den fælleskommunale udligningsfonds formue og løbende får indtægter fra en kommunal tillægsskat. Denne fond, der skal administreres ved et samarbejde mellem repræsentanter for staten og kommunerne, skal ikke årlig yde tilskud til disse, men træde i virksomhed i ekstraordinære situationer. Som sådanne er tænkt på krisetilstande indenfor landbruget, hvor landbrugets forrentningsprocent forringes stærkt — et forhold, der allerede er tænkt

på omend i mere beskedent format i den bestående lovgivning — eller indenfor erhvervslivet iøvrigt med den følge, at arbejdsløsheden stiger ekstraordinært stærkt. Vi må naturligvis fortsat på enhver måde bestræbe os for at undgå, at sådanne situationer indtræder, men på den anden side ville det være lidet forudseende, hvis man indenfor en lovgivning, som helst skulle virke over en længere årrække, ikke tog hensyn til disse muligheder.

De mange nugældende refusionssatser for de sociale udgifter, skoleudgifterne og sygehusudgifterne er forenklet og vil blive ydet direkte fra staten til kommunerne. På det sociale område vil der ingen ændring ske i de udgiftsposter, som kommunerne helt afholder, og det samme gælder med hensyn til de udgifter, som staten fuldtud afholder, idet dog hertil yderligere er henlagt invaliderenteudgifterne.

De øvrige sociale udgifter er opdelt i to grupper, der passende kan betegnes som folkeforsikringsudgifter og forsorgsudgifter. Refusionsprocenten er for den første gruppe, der bl. a. omfatter aldersrente, hjælp til kronisk syge og enkebørnsbidrag, fastsat til 95 og for den anden gruppe til 50. I denne falder de fleste forsorgsudgifter, hvoraf de vigtigste er særhjælp og kommunehjælp.

For skoleudgifterne afløses de nuværende udviklede og meget forskellige satser af en tilskudssats på 80 pct. til dækning af kommunernes udgifter til lærerlønninger, medens staten helt overtager pensionsudgifterne.

For sygehusudgifternes vedkommende sker der den ret afgørende ændring, at tilskuddet, der oprindeligt var tænkt dækkende halvdelen af de kommunale sygehusudgifter, sættes i vejret til 60 pct. af de samlede udgifter, men således, at dette beløb fordeles mellem kommunerne efter antal sygedage.

Vedrørende en række mindre ændringer for mange småudgifters vedkommende skal jeg iøvrigt henvise til lovforslagene og bemærkningerne heri.

Det er imidlertid ikke alene på udgifts-siden, at der foreslås ændrede regler for fordelingen mellem staten og kommunerne; også for en række af de nuværende skatter foreslås nye fordelingsregler. Den andel af omsætningsafgiften af stærke drikke, som i

[Finansministeren.]

1930 blev tillagt kommunerne, foreslås tilbageført til statskassen, og det samme gælder kommunernes andel af totalisatorafgiften. Endvidere kan i denne forbindelse nævnes, at den kommunale selskabsskat er foreslået ophævet og indarbejdet i selskabsskatten til staten, og at det provenutab, som bliver en følge af erhvervsskattens bortfald, hovedsagelig er forudsat båret af statskassen. Modsat er kommunernes andel af forlystelsesafgiften, som i øjeblikket udgør noget under $\frac{1}{3}$, foreslået hævet til $\frac{2}{3}$, og endelig er det som en følge af den fælleskommunale udligningsfonds bortfald foreslået, at den halvdel af lotteriafgiften og af tipsafgiften, som hidtil er tilfaldet udligningsfonden, skal indgå i statskassen.

Alle de her foreslåede forenklinger vedrørende tilskud og fordelingen af udgifter og skatteindtægter i det hele taget imellem staten og kommunerne er søgt tilpasset efter hinanden på en sådan måde, at det bestående forhold imellem statens andel og kommunernes andel af de samlede udgifter bliver praktisk taget uforandret. Der sker visse forskydninger kommunerne imellem, som dog ligger indenfor snævre grænser, og som der er taget hensyn til ved udformningen af de nye kommunale skatteregler. Kun på eet punkt sker der en væsentlig udgiftsoverførsel, ved at amtskommunernes udgifter er foreslået nedsat med et beløb på godt 15 mill. kr., som fremtidig vil påhvile sognekommunerne. Jeg skal om lidt omtale motivet for denne undtagelse fra den almindelige forudsætning om uforandret udgiftsfordeling.

Herefter skal jeg gøre nogle få bemærkninger om de foreslåede ændringer vedrørende ejendomsskatterne.

I øjeblikket opkræves 9, siger og skriver ni, forskellige ejendomsskatter, hvoraf grundstigningsskylden ikke er foreslået ændret. Som følge af den fælleskommunale udligningsfonds bortfald er bestemmelsen om overførsel af en del af grundskylden og ejendomsskylden fra staten til udligningsfonden foreslået ophævet. Samtidig indeholder forslaget til lov om ejendomsskyld til staten en række nye bestemmelser, hvorefter ejendomsskylden eller, for at sige det mere klart, den såkaldte bygningsskyld, fikseres; den udgør i øjeblikket 4,5 pro mille

af forskelsværdien opgjort på grundlag af ejendomsskyldvurderingen pr. 1. oktober 1950. Det er foreslået, at fikseringen skal fastholdes indtil ejendomsskyldvurderingen i 1960; og at skattebeløbet derefter skal nedsættes med $\frac{1}{10}$ ved hver ny vurdering. Dette indebærer, at denne skat helt bortfalder i løbet af 50 år. Dette forslag må isvrigt ses i sammenhæng med det forslag om en udligningsskat til staten, som om kort tid vil blive fremsat i forbindelse med lovforslaget om boligstøtte og husleje-regulering.

For de amtskommunale skatters vedkommende foreslås den amtskommunale bygningsskyld ophævet. Amtskommunernes indtægtsnedgange som følge heraf vil for de fleste kommuners vedkommende blive opvejet af den besparelse, jeg før nævnte. Herudover vil den amtskommunale grundskyld i de fleste amtskommuner kunne nedsættes lidt, medens den i enkelte amtskommuner med store bygningsværdier, hvor den hidtil har ligget lavt, vil blive forhøjet noget. Slutresultatet vil blive en mere ensartet amtskommunal grundskyld. I bykommunerne foreslås det at ophæve den nuværende overgrænse for grundskyldpromillen og samtidig, at denne ikke kan nedsættes. For sognekommunerne er foreslået forskellige regler, der har til formål, ganske vist i beskedent omfang, at mindske de store forskelle i sognekommunernes såkaldte ligningsforhold. Endelig foreslås det for såvel by- som sognekommuner, at reglen om, at ejendomsskyldpromillen skal udgøre tre fjerdedele af grundskyldpromillen, ændres til, at ejendomsskyldpromillen skal udgøre højst tre fjerdedele af grundskyldpromillen. De foreslåede regler vil medføre en tendens til en noget mere ensartet ejendomsbeskatning i by- og sognekommunerne og give mulighed for en begyndende afvikling også af den kommunale bygningsskyld.

Af de nuværende 9 ejendomsskatter bliver kun 6 tilbage, hvoraf blot 2 vil hvile på bygninger og af disse endog een med et fikseret beløb.

Vender vi os derefter imod indkomstskatterne, kan det først nævnes, at alle bestemmelserne om den skattepligtige indkomsts omfang og skattepligtens indtræden og ophør er samlet i forslaget til lov om statsindkomstskat m. m., således at den kom-

[Finansministeren.]

munale indkomstskat fremtidig vil blive udskrevet på samme grundlag som statsindkomstskatten. Vedrørende de mange nye bestemmelser i statsskatteforslaget skal jeg iøvrigt henvide til såvel forslaget almindelige bemærkninger som bemærkningerne til de enkelte paragraffer og i det følgende kun nævne et par hovedpunkter.

Med det formål at nå frem til en bedre og mere ensartet ligning af indkomsten, og for den sags skyld også af formuen, er for det første bestemmelserne om værdiansættelsen af forbrug af egne varer og af en række formuegoder skærpet. Endvidere er oplysningspligten i det hele taget udvidet, og endelig er der givet ligningsmyndighederne bedre muligheder for at sikre, at al indkomst og formue, der skal medtages på selvangivelsen, også bliver det.

Den nugældende bestemmelse om offentliggørelse i statstidende af skattebesvigelser af mere alvorlig karakter er ikke medtaget i forslaget. Dette skyldes ikke, at man vil gå lempeligere frem i disse tilfælde, men udelukkende, at man i stedet i højere grad ønsker at benytte den bestående hjemmel til at rejse tiltale ved domstolene. Det må forekomme forkasteligt, at en skatteyder, som har gjort sig skyldig i grove skattebesvigelser, som hidtil kan opnå en ordning af sagen ved et såkaldt forlig.

Med hensyn til fradragene i indkomsten er i forslaget indarbejdet de nylig gennemførte fradrag vedrørende forsikringsudgifter, ligesom lønmodtagerfradrag fortsat skal ydes med 400 kr. Reglen om fradrag af de i indkomståret betalte skatter er ændret således, at kun den kommunale indkomstskat kan fradrages. Når fradragets retten er bibeholdt i dette tilfælde, skyldes det dels, at der fortsat vil være visse forskelle i den kommunale indkomstskat, som det vil være rimeligt at bøde på gennem en til fradragets retten svarende nedsættelse, særlig af statsindkomstskatten, dels at de ofte meget store kommunale ejendomsskatter fortsat vil kunne fradrages, hvorfor det vil kunne virke ubilligt, hvis den kommunale indkomstskat ikke også kan fradrages.

De nugældende fradrag for henholdsvis forsørgere og ikke-forsørgere, der gradueres efter bopæl og indkomst, og for hustrus selverhverv er foreslået ophævet, men til

gængæld er indført et betydeligt højere såkaldt personfradrag. For statsindkomstbeskatningens vedkommende er dette fastsat til 2 500 kr. pr. person og altså 5 000 kr. for et ægtepar, medens det ved den kommunale indkomstbeskatning er fastsat til højst 1 500 kr. for enlige og altså højst 3 000 kr. for ægtepar. Ved denne sidste bestemmelse er der taget hensyn til, at en række kommuner med et meget lavt indkomstniveau vil have vanskeligt ved pludselig at overgå til et så højt fradrag, og at det i hvert fald vil være rimeligt at give mulighed for en jævnere overgang fra de nugældende regler.

De nugældende børnefradrag er foreslået ophævet, og børnetilskuddene er ændret således, at de ydes med samme beløb pr. barn uafhængigt af indkomsten. Under forudsætning af at det såkaldte mælketilskud kan bortfalde, er børnetilskuddet fastsat til 330 kr. i hovedstadsområdet, 300 kr. for provinsbyerne og 270 kr. i den øvrige del af landet. I forslaget om ydelse af børnetilskud er endvidere indarbejdet en moderskabsydelse på den måde, at børnetilskuddet i barnets første leveår ydes med det dobbelte beløb. Endelig er børnetilskuddet for enlige forsørgere foreslået forhøjet med 50 pct., og en forhøjelse på indtil 50 pct. ydes til børn i ægteskaber, hvor hustruen har indtægt ved selverhverv, i forhold til hustruindtægts størrelse.

Børnetilskuddet foreslås udbetalt til barnets moder og kan som hovedregel ikke tilbageholdes til dækning af forfalden skat. I tilfælde, hvor modtageren er i restance med mere end eet års skat, og det skønnes, at undladelse af at betale den forfaldne skat skyldes manglende vilje, kan modregning dog finde sted.

De skalaer, hvorefter indkomstskatterne udskrives, er stærkt forenklede. For det første foreslås som nævnt, at erhvervsskatten skal bortfalde. Det samme gælder med hensyn til den fælleskommunale indkomstskat, tillægsindkomstskatten og værneskatten. Tilbage bliver for over 90 pct. af skatteyderne med under en snes tusinde kroners indkomst kun to indkomstskatter — en til staten og en til kommunerne. Statsindkomstskatten foreslås for alle skatteydere udskrevet med 17 pct. af det beløb, der ligger ud over personfradraget — som før nævnt

[Finansministeren.]

henholdsvis 2 500 kr. og 5 000 kr. — m. v., og den kommunale indkomstskat foreslås udskrevet med en indkomstskatteprocent, der vil variere fra kommune til kommune efter udskrivningsbehov; i sognekommunerne vil den normalt ligge under 10 og i bykommunerne lidt højere. Dette betyder, at indkomstskatten af alle indtægtsforskydninger imellem personfradraget og en snes tusinde kroner vil blive beskattet med en samlet fast procent på mellem 25 og 30. Den gennemsnitlige skatteprocent vil for de små indkomster, hvor personfradraget vil veje stærkt til, ligge langt lavere og for indkomster imellem 15 000 kr. og 20 000 kr. udgøre omkring en snes procent.

Overstiger den skattepligtige indkomst 16 000 kr., hvilket fremtidig vil svare til en samlet indkomst på mellem 18 000 kr. og 20 000 kr., skal der yderligere betales en tillægsskat til staten for den del af indkomsten, som ligger herover, begyndende med 15 pct. og stigende til 35 pct. for den indkomstdel, som ligger udover 100 000 kr. Dette betyder, at grænsebeskatningen til staten, d. v. s. skatten af yderligere 1 000 kr.s indtægt, for indtægter på over 100 000 kr. vil blive godt 50 pct.

Endvidere foreslås opkrævet en kommunal tillægsskat i alle kommuner, hvor den kommunale skatteprocent under de nugældende indkomstforudsætninger ligger under 13, svarende til forskellen imellem de nævnte 13 pct. og den kommunale skatteprocent. Hvis denne f. eks. er 10, vil den kommunale tillægsskat altså blive 3 pct., som skal svares af den del af indkomsten, som ligger udover en skattepligtig indtægt på 16 000 kr. med tillæg af det kommunale personfradrag. Dette vil almindeligvis betyde en samlet indtægt på noget over 20 000 kr. Den kommunale tillægsskat skal indgå i den tidligere omtalte kommunale tilskudsfond.

Det samlede antal indtægtsskatter, som i dag, når der bortses fra de kirkelige afgifter, er seks, vil herefter for den altovervejende del af skatteyderne blive formindsket til to, hvortil for indtægter over en snes tusinde kroner skal føjes de to førnævnte tillægsskatter.

De nuværende formueskatter til staten, der svares af formuer på over 20 000 kr. og til udligningsfonden af formuer på over

30 000 kr., foreslås sammenlagt til een formueskat, der som hovedregel skal pålignes formuer på over 30 000 kr. Da de betalte formueskatter ikke som hidtil er foreslået fradraget i den skattepligtige indkomst, er formueskattesatserne nedsat. Endvidere er de nugældende lempelsesbestemmelser vedrørende formueskatten for skatteydere med små indkomster udvidet væsentligt ved en bestemmelse om, at formueskatten ikke må overstige indkomstskatten til staten. Dette betyder f. eks., at formueskatten for ægtepar bortfalder i alle tilfælde, hvor indkomsten er mindre end 5 000 kr., og nedsættes væsentligt for mindre indkomster iøvrigt.

I den nugældende beskatning er fastsat et loft så højt som 80 pct. for den samlede skatteudskrivning. Da indkomstskatten efter de nye forslag aldrig kan nå op på en så høj procent, er et sådant loft for disses vedkommende unødvendigt, men det er fastholdt for de tilfælde, hvor indkomstskatten med tillæg af formueskatten kan blive meget høj, men har dog kunnet nedsættes til 75 pct.

Et af de områder indenfor skattelovgivningen, hvor en forenkling er hårdest tiltrængt, er aktieselskabsbeskatningen. Selskaberne betaler i dag dels en proportional kommuneskat, dels ordinær statsskat, udbytterate og restrate samt forskellige forhøjelser af disse skatter. Alle statsskatterne udskrives efter progressive skalaer. Jeg skal ikke gå altfor langt ind på de udviklede regler, men blot fremdrage nogle enkelte forhold i denne forbindelse.

Efter det nuværende system indgår aktiekapitalen — for nogle skatters vedkommende eventuelt forøget med en del af reserverne — som en af de afgørende faktorer ved fastsættelsen af skatteprocenterne. For den ordinære statsskat har aktiekapitalen yderligere betydning derved, at der forinden skatteberegningen indrømmes et fradrag i indkomsten på 5 pct. af den indbetalte kapital. Om de gældende regler kan jeg endvidere nævne, at de på forskellig vis tilgodeser konsolidering, samt at der i tilfælde, hvor et selskab driver virksomhed i udlandet, ydes en skattelempelse i kommuneskatten og den ordinære statsskat.

Den ordning, som nu foreslås indført, er ganske enkel. Der skal som nævnt ikke svares selskabsskat til kommunen, og til

[Finansministeren.]

staten skal der kun svares to skatter, en indkomstskat på 35 pct. af indkomsten og en udbytteskat på 20 pct. af det deklarerede udbytte. Ordningen svarer stort set til den af skattekommissionen foreslåede, men er for udbytteskattens vedkommende enklere end kommissionsudkastets regler, hvorefter udbytteskatten skulle være progressiv. Den er også enklere end den ved martsforslaget — som sådan tillader jeg mig at betegne det af den tidligere regering i marts fremsatte skattereformforslag — foreslåede aktieselskabsbeskatning, som opererede med et fradrag på 5 pct. af aktiekapitalen såvel ved beregningen af den ordinære indkomstskat som ved beregningen af udbytteskatten.

Brugsforeningerne skal efter forslaget svare indkomstskat med samme procent som selskaber, altså 35, medens indkøbsforeninger, produktions- og salgsforeninger og andre foreninger skal svare skatten med 15 pct. Herudover bliver der tale om en formueskat på 5 pro mille af formuen. De nugældende regler for beskatningen af kooperative virksomheder foreslås iøvrigt opretholdt, idet kooperationsbeskatningen er genstand for overvejelse i et udvalg, hvis arbejde endnu ikke har kunnet tilendebringes.

Ved lovforslagets § 60 er der endelig for at fremme investeringer i selskaber, foreninger og andre institutioner åbnet adgang til afdragsvis betaling af indkomstskatten, hvis virksomhederne har behov for kapital til investering i nyanlæg, modernisering, udvidelser o. lign.

Endelig skal jeg kort omtale den skat af kapitalvinding, som i overensstemmelse med skattekommissionens forslag er medtaget i det her fremsatte forslag til lov om statsindkomstskat m. m.

Efter den gældende lovgivning beskattes med almindelig indkomstskat dels fortjenester, som en skattepligtig opnår ved salg af ejendele, som han har erhvervet i spekulationshensigt, dels realisationsfortjenester i en række tilfælde, nemlig ved afståelse af goodwill, af tidsbegrænsede rettigheder og af maskiner, inventar og lignende driftsmidler. Skattekommissionen fremhæver, at det er lidet heldigt at lade en skatteyder hensigter ved et aktivs erhvervelse — en

spekulationshensigt — være afgørende for, om en realisationsfortjeneste skal være skattepligtig eller ej. Anvendelsen af dette kriterium har givet anledning til stor usikkerhed i praksis og mange retssager. Endvidere anføres, at det i de tilfælde, hvor realisationsavancer nu indkomstbeskattes, drejer sig om fortjenester, der er nået over et længere tidsrum, og at det derfor ikke er naturligt, at sådanne avancer ved sammenlægning med skatteyderens øvrige indkomst undergives en progressiv beskatning.

Kommissionen peger yderligere på, at det må anses for urimeligt, at de ofte meget betydelige fortjenester, som en skatteyder udenfor spekulationstilfældene indvinder, f. eks. ved salg af faste ejendomme — herunder ikke mindst grundarealer — og af aktier, overhovedet ikke beskattes. Det samme gælder med hensyn til kapitaludbetalinger i en lang række tilfælde, hvor udbetalingerne repræsenterer indtægter, der er opsamlet over en årrække.

Ud fra disse betragtninger foreslog kommissionen en beskatning med en fast procentsats af en række avancer og erhvervelser såsom fortjeneste ved ikke-erhvervs-mæssig afhændelse af fast ejendom og af aktier, ved afhændelse af goodwill og tidsbegrænsede rettigheder m. v.

Man kan vist hævde, at den tidligere regering ved fremsættelsen af martsforslaget til en vis grad tiltrådte kommissionens synspunkter. Lovforslaget indførte i afsnit II en „særlig indkomstskat“, der skulle erlægges med 15 pct. for visse avancer og erhvervelser. Denne særlige indkomstskat må ses som udtryk for en erkendelse af, at de pågældende erhvervelser ikke bør være skattefri, og at en beskatning med en fast procentsats af sådanne erhvervelser må anses for naturlig. Men man veg tilbage for at lade en sådan beskatning indtræde udenfor et begrænset område. Dette havde — i forbindelse med andre regler i forslaget — bl. a. til følge, at man måtte foreslå indført en helt ny form for skat, en kapitaludlodningsskat, der skulle komme til anvendelse på likvidationsudbytter fra aktieselskaber, som ellers ville være gået fri for beskatning.

Det foreliggende lovforslag tilslutter sig fuldstændig de synspunkter, som førte skattekommissionen til at foreslå kapitalvindingsskatten. I hovedtræk bygger for-

[Finansministeren.]

slaget på kommissionens udkast, men afviger dog i flere henseender væsentligt fra dette. Jeg skal i hovedtræk nævne de vigtigste afvigelser.

Forslaget medtager en meget betydningsfuld gruppe af avancer, som kommissionens udkast ikke havde medtaget, nemlig ved salg af offentlige obligationer. Det må anses for en væsentlig mangel, at fortjenester ved salg og indfrielse, herunder udtrækning, af sådanne obligationer ikke kommer under beskatning. Særlig uheldigt ville det være af den grund, at kommissionsudkastet afskaffede indkomstbeskatningen af spekulationsavancer, og dette ville medføre, at sådanne avancer for obligationers vedkommende ville blive helt skattefrie i alle tilfælde.

For de kapitalvindingsskattepligtige aktiver, hvor beskatningen vil have sin største praktiske betydning, nemlig for faste ejendomme, aktier og offentlige obligationer, går forslaget ud på, at kapitalvindingsberegningen skal foretages med udgangspunkt i værdien pr. 1. januar 1956, medmindre en højere anskaffelsessum dokumenteres. Forslaget afviger her på et meget vigtigt punkt fra kommissionsudkastet, hvorefter udgangspunktet for beregningen altid skulle være anskaffelsessummen, uanset om anskaffelsen lå mange år før lovens ikrafttræden. Den foreslåede regel medfører, at man ikke beskatter værdistigninger, der er indtrådt før lovens ikrafttræden, og at man undgår de store vanskeligheder, som ville være forbundet med at tilvejebringe oplysninger om anskaffelsessummer for aktiver, hvis erhvervelse ligger mange år tilbage i tiden.

Forslaget afviger endvidere fra kommissionens udkast ved behandling en af kapitaltab. Ifølge udkastet skulle man kunne fradrage et kapitaltab i en kapitalvinding i samme indkomstår eller i et efterfølgende indkomstår. En sådan ordning ville være særdeles upraktisk. Det må anses for vigtigt, at der kan gøres op med kapitaltab ved beskatningen for det indkomstår, hvori tabet er lidt, og forslaget går derfor ud på, at kapitaltab i et vist omfang kan fradrages i den skattepligtige indkomst i tabsåret.

En anden betydningsfuld afvigelse fra kommissionsudkastet er det endelige, at

dødsboer er medtaget i kredsen af dem, der skal svare kapitalvindingsskat. Da en meget væsentlig del af samtlige realisationer af kapitalvindingsskattepligtige aktiver netop finder sted i forbindelse med dødsbobehandlingen, må det anses for at være en væsentlig mangel ved hele ordningen, såfremt dødsboerne ikke er skattepligtige.

Afgiftssatsen er fastsat til 35 pct. af den del af den årlige kapitalvinding, som ligger ud over 1 000 kr. Herved er taget hensyn til, at marginalbeskatningen for almindelige indkomster vil ligge på op imod 30 pct., og til at indkomstskatten af aktieselskaber vil udgøre 35 pct. Ved at fastsætte samme sats i sidstnævnte tilfælde opnår man, at det for selskabers vedkommende får mindre betydning, hvorvidt en indtægt skal behandles som ordinær indtægt eller kapitalvinding. Det er endelig foreslået, at kommunerne skal erholde en fjerdedel af kapitalvindingens indbringende, bl. a. fordi visse indtægter, der hidtil har været indkomstbeskattet, nu inddrages under kapitalvindingsbeskatningen.

Jeg skal iøvrigt ikke komme ind på de mange andre ændringer i indkomstbeskatningen, som nærmere motiveres i forslaget, men vil dog nævne den foreslåede beskatning af dødsboer og baggrunden for denne. Min omtale heraf kan selvfølgelig kun berøre hovedtræk i den foreslåede ordning, idet jeg iøvrigt skal henvise til de nærmere redegørelser i bemærkningerne til forslaget.

Beskatningen til kommuner af dødsboer er ikke foreslået opretholdt, og der vil fremtidig kun blive tale om skattepligt til staten. Uden at gå i detaljer skal jeg iøvrigt fremhæve, at de gældende regler om dødsboers indkomst- og formuebeskatning til staten må anses for utilfredsstillende. Dette gælder ikke mindst indkomstbeskatningen.

Efter de gældende regler vil de fleste offentlige boer ikke blive indkomstbeskattet, og i de tilfælde, hvor skattepligt indtræder, vil den ikke omfatte hele boets indkomst. For såvel offentlige som private boer gælder, at den indkomst, som afdøde har indvundet inden dødsfaldet, men efter udløbet af det indkomstår, der har dannet grundlag for hans sidste skatteansættelse, ikke undergives beskatning. Dette er i sig selv mindre rimeligt, men det medfører yderligere, at det ikke er muligt at sikre

[Finansministeren.]

nogen overensstemmelse mellem den værdiansættelse, som afdøde sidst har anvendt, f. eks. med hensyn til sit varelager, og den værdiansættelse, der anvendes af bo eller arvinger som udgangspunkt for deres indkomstbeskatning. Dette forhold åbner mulighed for, at de reserver, som afdøde skattefrit har kunnet opbygge ved nedskrivning af sit varelager, aldrig bliver undergivet beskatning. Dette må anses for urimeligt og strider mod de forudsætninger, der ligger bag sådanne nedskrivninger.

De af skattekommissionen foreslåede regler inddrog vel al indtægt, der indvindes under behandlingen af et offentligt dødsbo, men råder ikke bod på de mangler, jeg lige nævnte, og lader iøvrigt afdødes skattepligt bortfalde fra et tidligere tidspunkt end nu, hvilket medfører en yderligere begrænsning af den beskatning, som afdødes indkomst undergives. Det samme gælder iøvrigt martsforslaget; der yderligere begrænsede skattepligten for de offentlige dødsboer til boer med en formue på over 100 000 kr.

Det nu fremsatte lovforslag tilsigter derimod at sikre en kontinuerlig beskatning i disse tilfælde, således at såvel afdødes indkomst indtil dødsfaldet som boets indkomst efter dette undergives beskatning, og således at der ikke ved denne beskatning sker noget spring i de til grund for indkomstens opgørelse liggende lagervurderinger. Forslaget lader endvidere afdødes skattepligt for det løbende skatteår bestå året ud. Efter forslaget skal skattepligten — ligesom efter kommissionsudkastet — principielt omfatte alle offentlige boer uanset størrelsen, men man har ved fradragsregler søgt at undgå, at der pålignes boer med beskedne indtægter nogen indkomstskat. Ved reglen i forslagens § 65 er der åbnet mulighed for lempelse af beskatningen, hvor afdøde efterlader sig personer, der har været forsørgt af ham, og hvor hensynet til disses fremtidige forsørgelse taler for sådan lempelse. Tilsvarende regler skal efter forslaget gælde med hensyn til de privat skiftede boers beskatning.

Også for formueskattens vedkommende afviger forslaget i visse henseender fra kommissionsudkastet og den tidligere regerings forslag som følge af, at man også her har

tilstræbt i højere grad at gøre beskatningen kontinuerlig.

Endelig skal nævnes, at den foreslåede kapitalvindingsbeskatning også omfatter dødsboer, hvilket ikke gjaldt kommissionsudkastet. Forholdet er imidlertid det, at en meget stor del af samtlige realisationer finder sted i dødsboer. Det vil derfor være en væsentlig mangel, hvis kapitalvindingsbeskatningen ikke kom til at omfatte disse. Dette så meget mere, som man måtte forudse, at tendensen, hvis realisationer i et dødsbo skulle ske skattefrit, ville gå i retning af at opsætte realisationer, som ellers naturligt ville finde sted i levende live, og en sådan udvikling må af flere grunde forekomme uheldig.

Det kan også nævnes, at der i statsindkomstskatteforslagets afsnit II, kapitel 4, er foreslået indført en skat ved kilden af aktieudbytter, som tilfalder udlændinge. Bestemmelsen tilsigter en beskatning, der dog kan bortfalde, såfremt en dobbeltbeskatningsoverenskomst foreligger eller sluttes med det land, hvori udlændingen er skattepligtig, og reglen går kort ud på, at skatten, der svares med 25 pct., skal indeholdes og indbetales i statskassen af den, der er pligtig at erlægge den pågældende ydelse til udlændingen.

Når der i dette tilfælde er foreslået en beskatning ved indkomstkilden, skyldes det, at det er den eneste måde, hvorpå beskatningen i disse tilfælde kan praktiseres effektivt.

For alle de andre skatters vedkommende er ikke foreslået principielle ændringer i opkrævningsreglerne. Det har naturligvis været overvejet, om man også for den almindelige indkomstskat skulle gå over til at opkræve skatten ved kilden på samme måde som i en række andre lande. Forudsætningerne for, at dette kan finde sted, er et mere enkelt skattesystem, og jeg tør næsten sige, at med de nuværende skatteregler vil en skat ved kilden være meget besværlig og kostbar at praktisere. Det må også anses for tvivlsomt, om man fuldtud ville kunne opnå den væsentlige fordel, som skulle bestå i, at skattemellemværendet var ude af verden, såsnart skatten var betalt ved lønudbetalingen. Ved gennemførelsen af de forslag, som fremsættes i dag, vil forudsætningerne

[Finansministeren.]

for en skat ved kilden være langt bedre, ja, man kan måske sige, at en skat ved kilden ikke vil kunne gennemføres nu, men kun som en eventuel slutsten på en skattereform.

I denne forbindelse kan nævnes, at spørgsmålet om egen selvangivelse og skattebillet for den gifte kvinde er løst på den måde, at hustruen kan begære egen selvangivelse og i så tilfælde automatisk vil få sin egen skattebillet — hvis hun da skal svare skat. Der er endvidere hjemmel i forslaget til at indføre pligt for hustruer til at udfylde egen selvangivelse, men det er ikke tanken at udnytte denne hjemmel, før det viser sig, at det overvejende antal gifte kvinder udnytter den foreslåede adgang til at udfylde egen selvangivelse.

Efter at have fremhævet disse hovedtræk i det foreslåede lovkompleks skal jeg gøre nogle bemærkninger om virkningerne af lovforslagene.

Ser vi først på den side af forslagene, som vedrører udgiftsfordelingen, må det ventes, at forslagene gennemførelse vil betyde en stærk forenkling særlig af kommunernes administration og regnskab; men også indenfor statsadministrationen vil der kunne opnås besparelser. Dette er i sig selv et, omend beskedent, bidrag til den nedsættelse af de offentlige udgifter, som vi alle ønsker, men hertil kommer, at forenklingen af refusionsreglerne må antages at kunne få en videregående virkning.

De indviklede refusionssystemer, som fungerer i øjeblikket, med udgifternes fordeling på op til 4 forskellige fordelingsgrundlag, vanskeliggør overblikket over, hvem der egentlig betaler udgifterne, og det kan føre til, at den fornødne økonomi og forsigtighed ikke altid udvises ved udgifternes afholdelse. Dette må ikke forstås således, at jeg tror, at noget sådant finder sted i udbredt omfang i landets kommuner; tværtimod er det jo sådan, at langt de fleste refusionsberettigede udgifter, som kommunerne afholder, er lovbundne, således at det skøn, der kan udøves over udgifternes omfang, er stærkt be-

grænset. I alle de tilfælde, hvor det er sådan, kan refusionsprocenten sættes højt. I andre tilfælde, hvor der er mulighed for at udøve et noget større skøn, vil det være rimeligere med en noget lavere procent. Dette er der taget hensyn til ved fastsættelsen af de direkte refusionsprocenter i lovforslagene. Dog er procenterne ingen steder fastsat så lavt, at kommunerne med rette kan sige, at deres andel i udgifterne bliver så stor, at de ikke fremover får økonomisk mulighed for at opfylde de sociale og kulturelle opgaver, som der her er tale om.

På de fleste områder er fastholdt et procenttilskud, der dog for sygehusvæsenets vedkommende er kombineret med et såkaldt objektivt kriterium, nemlig antallet af sygedage. Herved skulle opnås, at samtlige kommuner gennemsnitlig får dækket 60 pct. af udgifterne til sygehusvæsenet, samtidig med at man fastholder kommunernes interesse i ved en økonomisk administration at holde udgiften pr. sygedag på gennemsnitsniveauet.

Som helhed vil forslagene derfor i sig selv opmuntre til at udvise god økonomi. Endvidere betyder forslagene, at kommunerne også fremover skulle få gode vilkår, ved at staten fortsat påtager sig en væsentlig andel af de udgiftsområder, der her er tale om. Endelig skulle kommunerne ved oprettelsen af tilskudsfonden have fået et konjunkturværn eller, om man vil, en fælles reservefond. Oprettelsen af denne vil også kunne bidrage til at støtte den finanspolitik, som staten af samfundsøkonomiske grunde vil være tvunget til at føre også i årene fremover.

Ser vi dernæst på virkningerne af de foreslåede ændringer i skattesystemet, kan man først spørge, hvorledes det produktive hensyn, som jeg tidligere har nævnt, er varetaget. Lad mig nævne det helt afgørende, at den store beskatning af merindtægten, som findes i dag, er næsten helt afskaffet. Nu betaler en skatteyder, som tjener imellem 10 000 kr. og 15 000 kr., i det første år fra 40 pct. til over 50 pct. af hver

[Finansministeren.]

100 kr., som han yderligere tjener. Efter forslaget vil det højst dreje sig om 30 pct. For mig er der ikke tvivl om, at denne nedsættelse af skatten for merindtægt vil få stor betydning, ligesom det vil være et stort fremskridt, at skatteyderen ved overvejelserne over, om det kan betale sig at søge indtægten forøget, med det samme kan se, hvor meget der skal gå til skat, og hvor meget der bliver tilbage til ham selv.

Også for de større indkomsters vedkommende er den såkaldte grænsebeskatning stærkt formindsket. En indkomst på godt 150 000 kr. betaler i dag hele merindtægten, nemlig 107 pct. i skat det første år. Fremtidig vil procenten ikke overstige 65. Overfor dette eksempel vil man måske indvende, at nu har skatteyderen den fordel, at han kan fradrage hele den betalte skat, hvorved den reelle skatteprocent bliver lavere. Dette nytter imidlertid intet, hvis indtægten i de følgende år ikke er tilstrækkelig stor til, at fradraget kan foretages. Dette rammer alle stærkt svingende indtægter hårdt og er i sig selv en uretfærdighed mod skatteydere med sådanne svingende indtægter. Forholdet har imidlertid også den uheldige økonomiske virkning, at lysten til at foretage en risikobetonet indsats som tidligere nævnt mindskes. Ved den her foreslåede ændring vil skatten ret nøje følge ændringerne i indkomsten, og såvel det uretfærdige som det samfundsøkonomisk uheldige i det nuværende system vil være fjernet.

For yderligere at søge lysten til risikobetonet indsats stimuleret er foreslået, at underskud indenfor visse grænser kan overføres til følgende skatteår, og at kapitaltab i et vist omfang kan fradrages i indkomsten. Skatteyderne skal ikke mere have det indtryk, at lykkes en indsats, tager staten en væsentlig part af udbyttet, men mislykkes den, må de straks bære hele tabet selv.

Endvidere kan nævnes, at ændringerne i aktieselskabsbeskatningen må siges at begunstige de unge og nye selskaber, der endnu ikke har opnået en stærk konsolidering. Reglen om en proportional beskatning af indkomsten uden hensyn til aktiekapitalens størrelse vil medføre en betydelig nedsættelse i skatten for selskaber, der har en ret lille aktiekapital i forhold til virksomhedens omfang. Endelig kan peges på den

fornævnte bestemmelse i § 60 i statsindkomstskatteforslaget, hvorefter aktieselskaber eller kooperative virksomheder, som har behov for kapital ved påbegyndelsen af ny virksomhed eller til modernisering eller udvidelse af bestående virksomhed, kan få henstand med den del af aktieselskabsskatten, der skulle være svaret af henlagte beløb.

Den tankegang, at skattesystemet i sig selv indrettes således, at det bidrager til at forøge investering og produktion, er helt afgørende. Dette må særlig gælde i den nuværende situation, hvor det er nødvendigt for det offentlige at beslæglægge så stor en del af den samlede indkomst her i landet, men det er ikke nok hermed. Samtidig med, at investeringerne presses i vejret, må som tidligere nævnt opsparingen følge trit, og i jo højere grad dette kan ske frivilligt, jo mere smertefrit vil det kunne foregå.

Ved fremsættelsen af martsforslaget blev det fremhævet, at det på en række punkter begunstigede opsparingen. Der blev henvist til den fritagelse for pensionsforsikringspræmier, som allerede nu er gennemført ved ligningsloven i år; endvidere til en lempeligere beskatning af formuer og af mindre formueindtægter. Dette er også foreslået nu og i langt større omfang for de mindre formueejere med små indkomster. Den foreslåede lempelse i formuebeskatningen vil også i højere grad begunstige aldersopsparingen, uden at der samtidig gives lempelser til aktive erhvervsdrivende med store indtægter og formuer.

Men herudover synes det væsentligt at fremhæve, at ændringen i indkomstbeskatningen, der begunstiger merindtægt, og de foreslåede skattnedsættelser vil virke stærkt fremmende på opsparingen.

Til slut skal jeg fremsætte nogle bemærkninger om virkningerne af forslagene for skatteyderne, hvilket vel er det, der interesserer mest ved en ændring i skattesystemet.

Først må vi fastslå, at hele befolkningen vil blive berørt af skattereformen, og det store spørgsmål er da, hvem der vil få lettelser, og hvem der vil få forhøjelser. Som følge af børnetilskuddets forhøjelse vil lovgivningen blive til gavn for alle landets børn; og ser vi på antallet af voksne, vil jeg skønne, at omkring 70 pct. eller godt 2

[Finansministeren.]

millioner vil få en ret ofte betydelig skattelettelse. For den øvrige del af befolkningen vil indtræde forhøjelser, der dog i mange tilfælde vil være ret små.

Dette må imidlertid ikke forstås således, at det udelukkende er den del af befolkningen, der har de mindre indkomster, som får nedsættelser. Ændringerne i skattebyrden sker ikke alene efter indkomstens størrelse, men også efter andre kriterier.

Som tidligere nævnt bortfalder de såkaldte forsørgerfradrag og dermed også det tidligere anvendte forsørgerbegreb, som jo ikke alene indenfor skattelovgivningen har givet anledning til mange vanskeligheder og hyppigt til stor utilfredshed. Det personfradrag, som sættes i stedet, fastholder den del af forsørgerbegrebet, som består i, at man kan sige, at der i et ægteskab er to personer, som skal leve af ægtefællernes samlede indtægt, medens fremtidig alle enlige uafhængig af deres eventuelle tidligere ægteskabelige stilling får et personfradrag, som jo iøvrigt er sat betydeligt i vejret. Endelig bygger forslagene på den opfattelse, at den egentlige forsørgerbyrde indtræder, når skatteyderen får børn at forsørge. Det er i disse tilfælde, at der særlig tiltrænges nedsættelse af beskatningen. Dette har ført til, at skattelettelserne fortrinsvis er givet til gifte og iøvrigt til alle med børn.

Samtidig opnår ugifte den fordel, at alle spekulationer om skattens ændring ved ægteskabs indgåelse kan ophøre, idet skatten såfremt den samlede indtægt ligger under en snes tusinde kroner, vil være ganske den samme, hvadenten to unge med hver sin indkomst er gift eller ej. Opgiver den unge kone sit erhverv, vil manden til gengæld få en skattelettelse, fordi hustruen bevarer sit personfradrag. Skulle hun senere få lyst til at genoptage sit udeerhverv, vil merindtægten herved kun blive beskattet med de omtalte faste procenter. Tvinges kun endelig trods børn i ægteskabet til at arbejde ude, vil børnetilskuddet blive forhøjet med indtil 50 pct.

Denne sidste regel hænger sammen med, at det nugældende hustrufradrag foreslås afskaffet. Dets forhøjelse til højst 2 000 kr. blev gennemført med den motivering, at skatten ved ægteskabs indgåelse på grund

af progression og aftagende forsørgerfradrag blev stærkt øget, når begge ægtefæller havde indkomst. Da dette nu ikke mere vil være tilfældet, er motivet for fradraget bortfaldet, men fradraget har i visse tilfælde medført, at to ægtefæller, der begge har haft indkomst, har betalt en lavere skat, end hvis de havde været beskattet hver for sig. Dette må forekomme uholdbart, men på den anden side socialt gunstigt i de tilfælde, hvor der er børn i ægteskabet, og hvor det måske er for at underholde børnene, at moderen har arbejde ude. For at fastholde denne skattelettelse er børnetilskuddet som før nævnt foreslået forhøjet med indtil 50 pct. i disse tilfælde. Forslaget er således i sin helhed præget af en virkelig familiepolitisk linie.

Derudover vil forslagene medføre ret væsentlige skattnedsættelser, der for de mindste indkomsters vedkommende kan betyde næsten fuldstændigt bortfald af indkomstskatten. For indkomsterne imellem 5 000 kr. og 25 000 kr. vil skatten almindeligvis blive nedsat med 5—15 pct., i visse tilfælde op til 20 pct. Nedsættelsernes omfang vil afhænge noget af, hvor høj særlig den kommunale beskatning har været i forvejen. Har den kommunale beskatning for en indkomstgruppe ligget over den gennemsnitlige, vil den totale nedsættelse af skatten blive større. Har omvendt den hidtidige kommuneskat været forholdsvis lav, vil nedsættelsen blive mindre, og i tilfælde som f. eks. for ugifte i København, hvor skatten hidtil har været meget lav, vil der blive tale om en forhøjelse, dog ikke for de mindste indkomster. For indkomsterne imellem en 25 000 kr. og et halvt hundrede tusinde vil den samlede indkomstskat stige med op til en halv snes procent, og for de større indkomster med indtil en snes procent. Også i disse tilfælde vil forhøjelsen være noget afhængig af den hidtidige kommunale indkomstskat. Forhøjelsen vil således være væsentligt større i landkommunerne end i hovedstadskommunerne.

I det hele taget vil forskellene i beskatningen af samme indkomst blive mindre, fordi den kommunale indkomstskat foreslås beregnet efter mere ensartede regler end i dag. Dette vil særlig gælde indkomster på over ca. 20 000 kr., hvor påligningen af den kommunale tillægsskat vil medføre, at

[Finansministeren.]

skatten af den indkomst, der ligger ud over 20 000 kr., bliver ensartet. Dette vil betyde, at forskellene efter bopælen i beskattningen for de store indkomster vil blive meget små, således at den store interesse, der for disse indkomsters vedkommende i dag er i at bo i en kommune med en lav kommunal skatteprocent, vil blive stærkt formindsket.

Den almindelige kommunale indkomstskat skal for disse større indkomster beregnes på samme måde som for alle andre indkomster med kommunens egen skatteprocent. Da den skattepligtige indkomst samtidig er betydelig større for disse indkomster, fordi der ikke bliver foretaget fradrag for betalt statsindkomstskat, vil dette forhold ikke betyde en mindre indtægt for de fleste kommuner.

Forslagene forudsætter en uforandret skatteudskrivning for staten og kommunerne, og de foreslåede nedsættelser kan derfor ikke gennemføres uden tilsvarende forhøjelser. De foreslåede forhøjelser for de større indtægter vil fortrinsvis ramme store, stabile indtægter, medens som tidligere nævnt stærkt varierende indtægter, selvom de er ret høje, som følge af forslaget i mange tilfælde ikke vil blive ramt af forhøjelserne. Endelig er aktieselskabsbeskattningen foreslået forhøjet med godt en halv snes procent.

Den finansielle balance er for statens vedkommende opnået ved at fastsætte den almindelige indkomstskatteprocent til 17. Ved denne beregning er der ikke taget hensyn til, at de foreslåede skærper af ligningen vil kunne forøge indkomstgrundlaget. I det omfang, hvori dette bliver tilfældet, vil de kommunale skatteprocenter automatisk falde, og den samme mulighed vil foreligge for en nedsættelse af de før nævnte 17 pct., medmindre statens udgifter forøges stærkere end indkomstgrundlaget. Endelig er der heller ikke ved beregningerne af forslagernes finansielle virkninger taget hensyn til de beløb, som kapitalvindingsafgiften efterhånden må antages at ville indbringe. Kommunerne skal som nævnt have 25 pct. heraf, og det vil iøvrigt være rimeligt at afvente, hvor meget afgiften indbringer, før der tages stilling til beløbets anvendelse.

Endelig skal jeg til slut sige et par ord

om tidspunktet for lovforslagernes fremsættelse. Det er fra forskellig side blevet anført, at fremsættelsen sker så sent i samlingen, at man lige så godt kan vente, til den nye samling begynder i oktober. Jeg kan ikke være enig i dette synspunkt. Det må være en fordel for såvel befolkningen som folketinget, at man så tidligt som muligt kan få kendskab til regeringens reformplaner på disse områder, og jeg tror ikke, at man vil påstå, at det skulle have været muligt på et tidligere tidspunkt at være blevet færdig med det omfattende tekniske arbejde, som ligger bag hele dette lovkompleks.

Det er foreslået, at lovene skal træde i kraft for skatteåret 1956—57, og der må lægges afgørende vægt på, at skatteyderen har kendskab til så gennemgribende ændringer i skattelovgivningen helst fra begyndelsen af det indkomstår, for hvilket loven får virkning — og dette vil i virkeligheden sige 1955.

Det er mit håb, at forslagene vil kunne gennemføres så betids, at lovene kan træde i kraft som foreslået. Det er også mit håb, at forslagene vil kunne gennemføres med tilslutning fra store dele af tinget. Lovforslagene er udtryk for regeringens syn på skattelovgivningen, men der er under deres udformning taget mange hensyn til de forskellige anskuelser, som gør sig gældende i befolkningen. Man vil måske hævde, at dette i hvert fald ikke er tilfældet, for såvidt angår forslaget om en væsentlig ændring i retten til at fradrage betalt skat. Jeg vil hertil svare, at jeg gerne ville have udformet forslagene på en sådan måde, at jeg havde kunnet opfylde ønsket om at bevare fradragsretten fuldtud, men dette har ikke været muligt. Skal man opnå den forenkling af skattelovgivningen, som her er tilsigtet, den nedsættelse af beskattningen af merindtægt, som er foreslået, og de betydelige skattnedsættelser særlig for mellemindtægterne, som forslagene indeholder, er dette, såvidt jeg kan skønne, ikke muligt uden en ændring af skattefradragetsreglen. Skulle det under drøftelsen af forslagene vise sig, at man uden en så omfattende ændring af skattefradragetsreglen kan opnå disse store og fordelagtige ændringer i skatteudskrivningen, skal sådanne forslag ikke møde modstand fra regeringen.

Inden jeg slutter fremsættelsen af denne

[Finansministeren.]

udgifts- og skattereform, vil jeg gerne udtale en tak til alle dem, der har bidraget til, at lovforslagene i dag kan fremsættes her i folketinget. Denne tak gælder ikke mindst de mange, der igennem deres deltagelse i skattekommissionens arbejde har udført det grundlæggende arbejde for disse forslags tilblivelse, et arbejde, der ikke er afsluttet med forslagernes fremsættelse, men nu skal føres videre, til vi har nået det ønskede mål: en varig reform af det danske skattesystem.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene til en velvillig og grundig behandling her i tinget.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærbøl): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte følgende 5 lovforslag:

Forslag til lov om kommunal indkomstskat m. m., forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter, forslag til lov om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m., forslag til lov om ændring af stats-tilskud til forskellige udgifter vedrørende sundhedsvæsenet og forslag til lov om sygehusvæsenet.

Forslagene er et led i de samlede forslag til skatte- og tilskudsreform.

Det førstnævnte lovforslag tilsigter en forenkling af de gældende regler om udskrivning af personlig skat til kommunen, og forslaget indeholder desuden regler om konjunkturbestemte tilskud til kommunerne.

Forslaget om ændring af den kommunale ejendomsskattelov tilsigter dels en begyndende afvikling af den kommunale ejendomsskyld, dels tilvejebringelse af en mere ensartet beskatning i sognekommunerne.

Lovforslaget om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m. tager sigte på en forenkling af de gældende regler om refusion af kommunernes udgifter til mødrehjælpsinstitutioner, beneficerede retssager og omskrivning af realregistre samt udgifter i anledning af smitsomme sygdomme hos husdyr og planter m. v.

Ved de to sidstnævnte lovforslag gennemføres en forhøjelse af statstilskuddet til visse kommunale sundhedsudgifter og til kom-

munernes sygehusudgifter. Samtidig foreslås fordelingsgrundlaget for sygehustilskuddet ændret.

For forslagernes nærmere indhold og økonomiske virkninger — såvel for staten som for kommunerne — er der gjort rede ved forelæggelsen af det samtidig fremsatte forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Socialministeren (Strøm): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om børnetilskud m. v. Lovforslaget, der er et led i skattereformen, går ud på at gøre børnetilskuddene til en egentlig social ydelse i stedet for som hidtil at være knyttet til skattelovgivning.

Efter forslaget skal børnetilskud udbetales kontant til alle børn her i landet under 16 år med 330 kr., 300 kr. og 270 kr. årlig, efter hvilken kommunegruppe barnet opholder sig i.

Ydelse af kontante, generelle tilskud til alle børn under 16 år som foreslået følger sig ind som et naturligt led i de familiepoltiske foranstaltninger. Karakteristisk for disse foranstaltninger er det, at man ønsker at bidrage til at sikre børnene de bedst mulige vilkår under opvæksten, samtidig med at der tilstræbes en vis udjævning af levestandarden for familier med børn og familier uden børn. Ved forslaget er der taget et væsentligt skridt til at bringe den danske familiepoltik på højde med en række andre socialt førende lande, med hvilke Danmark naturligt kan sammenlignes.

I forbindelse med de omhandlede kontante børnetilskud foreslår regeringen som noget nyt indførelse af en særlig moderskabsydelse svarende til et års børnetilskud. En barnefødsel er forbundet med betydelige udgifter til anskaffelse af udstyr, barnevogn etc., og moderskabsydelsen tilsigter at give delvis dækning for disse udgifter. Spørgsmålet om, en sådan moderskabsydelse blev rejst af befolkningskommissionen i en i 1938 afgiven betænkning om moderens rettigheder i anledning af fødsel. Regeringen har stadig anset det for ønskeligt at søge dette problem løst, og jeg er glad over, at det